

Służby ochrony przyrody wszczynają interwencję na Stogu Izerskim

3 sierpnia br. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu formalnie potwierdził istnienie poważnego zagrożenia przyrodniczego powodowanego przez Kolej Gondolową na Stogu Izerskim.

3 sierpnia br. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu formalnie potwierdził istnienie poważnego zagrożenia przyrodniczego powodowanego przez Kolej Gondolową na Stogu Izerskim oraz towarzyszącą jej nartostradę i wszczął postępowanie w celu nałożenia na inwestora obowiązków podjęcia działań minimalizujących oddziaływanie kolei gondolowej i nartostrady na przyrodę.

Już w połowie 2007 r. Stowarzyszenie Pracownia na rzecz Wszystkich Istot informowało służby ochrony przyrody o konieczności podjęcia interwencji [1] [2]. Po blisko 2-letnim okresie rozpatrywania sprawy, **3 sierpnia 2009 r. RDOŚ we Wrocławiu potwierdził istnienie poważnego zagrożenia przyrodniczego oraz wszczął postępowanie** w celu nałożenia na inwestora – Spółki „Kolej Gondolowa Świeradów Zdrój” (Grupa Kapitałowa Sobiesław Zasada S.A.) – obowiązków podjęcia działań minimalizujących oddziaływanie kolei gondolowej i nartostrady na przyrodę.

Żądamy zabezpieczenia środowiska przed dalszym zniszczeniem oraz wyciągnięcia konsekwencji prawnych i finansowych wobec podmiotów odpowiedzialnych za stan obecny

mówi Krzysztof Okrański ze Stowarzyszenia Pracownia na rzecz Wszystkich Istot

Podkreślamy, że obecna sytuacja ma szczególne znaczenie wobec planów rozbudowy infrastruktury narciarskiej w Górach Izerskich. Inwestor bowiem nie ukrywa, że zamierza wytyczać nowe trasy narciarstwa zjazdowego na Stogu Izerskim, ponadto planuje się utworzenia polsko-czeskiego kompleksu narciarskiego w Górach Izerskich

dodaje

Góry Izerskie to dzisiaj obszar zamieszkiwany przez jedną z największych i najważniejszych w Polsce populacji cietrzewia, znaczna część jego obszaru, w tym Stóg Izerski, został objęty ochroną w ramach europejskiej sieci ochrony przyrody Natura 2000. Teren ten stanowi także jeden z ważniejszych w Polsce korytarzy ekologicznych.

Historia inwestycji. W 2002 r. pojawiły się plany budowy kolei gondolowej na Stóg Izerski oraz poprowadzenia po jego stokach nartostrady, którym towarzyszyło powołanie podmiotu o nazwie „Kolej Gondolowa Świeradów Zdrój” Sp. z o.o. W tym celu formalnie zmniejszono wielkość stref ochronnych przyrody oraz wydano wstępne decyzje zezwalające na budowę inwestycji. Inwestorowi nakazano prowadzenie prac poza okresem ochronnym cietrzewia oraz monitorowanie stanu jego populacji. Dodatkowo, w 2005 r. wprowadzono przepisy obligujące inwestora do przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia. W 2006 r. spółka „Kolej Gondolowa Świeradów Zdrój” została włączona do grupy kapitałowej Sobiesław Zasada S.A.

Nowy inwestor w 2007 r. przystąpił do prac budowlanych, pomijając konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, obowiązek monitorowania populacji cietrzewia oraz zakaz prowadzenia prac w okresach ochronnych. Inwestor działał metodą faktów dokonanych, łamiąc przy tym przepisy oraz nie przestrzegając podstawowych zasad ochrony przyrody. Na dzień dzisiejszy kolej gondolowa już stoi, a zbrocza Stogu przecina nartostrada.

Inwestycja ta już w trakcie realizacji stanowiła zagrożenie dla przyrody. Zagrożenie to jest stale obecne. Wynika ono przede wszystkim z dokonanej wycinki znacznych połąci lasu, emisji hałasu (prace budowlane, silnik kolei, turyści), oraz wzmożonego ruchu turystycznego (płoszenie ptaków, konieczność porzucenia najbardziej odpowiedniego dla nich środowiska). Opracowane ekspertyzy wskazują także na takie czynniki, jak lokalizacja lin, przewodów, oświetlenia – które również stwarzają bariery istotnie utrudniające życie ptaków i ssaków wędrownych.

Oddziaływania te nie były przewidywane na etapie planowania inwestycji. Wykonane wówczas dokumentacje środowiskowe nie uwzględniały kluczowych warunków przyrodniczych tego terenu. Organy administracji publicznej na podstawie tych niepełnych dokumentacji wydały zgodę na inwestycję. Dziś okazuje się, że **doszło do rażącego naruszenia prawa wskutek zatajenia możliwych negatywnych oddziaływań środowiskowych**. Można zatem mówić o ignorancji inwestorów zarówno w stosunku do przepisów, jak i przede wszystkim wobec walorów przyrodniczych, których istnienie pozwoliło im podjąć dochodowe działania.

Pracownia na rzecz Wszystkich Istot od 2007 r. wzywała organy administracji do przeprowadzenia działań kontrolnych w celu doprowadzenia do sytuacji zgodnej z prawem. Działania te długo nie przynosiły skutku. Dopiero 3 sierpnia 2009 r. RDOŚ we Wrocławiu wydał postanowienie formalnie wszczynające procedurę określenia działania zapobiegawczych. Jak stwierdza RDOŚ, powołując się na specjalistyczne ekspertyzy przyrodnicze, „inwestycja na Stogu Izerskim (...) w dramatyczny sposób zmieniła tutejszy krajobraz. Należy liczyć się z konsekwencjami tak silnych zmian”. W innym miejscu RDOŚ udowadnia, że doszło do zagrożenia całej populacji cietrzewia w Górach Izerskich. Ponadto, inwestycja na Stogu Izerskim ograniczy funkcje korytarza ekologicznego (który swym zasięgiem obejmuje Stóg Izerski), który był elementem łączącym populacje dużych ssaków drapieżnych, umożliwiającym im swobodne przemieszczanie się.

Sytuacja ta może być również przestrożą dla innych inwestorów:

- wcześniejsze zatajenie i niedoszacowanie oddziaływań środowiskowych w konsekwencji się nie opłaca
- wcześniej czy później przyjdzie konieczność ich kompensacji, nawet jeśli wcześniej próbowano zignorować tę konieczność

Pracownia na rzecz Wszystkich Istot będzie monitorować sposób nałożenia na inwestora działań mających ograniczyć zagrożenie przyrody. W przypadku, gdy działania te okażą się niewystarczające, wystąpi konieczność poszerzenia planowanych rozwiązań ochronnych. Środowisko przyrodników wyraża również nadzieję, że inwestorzy i administracja publiczna wyciągną wnioski z przypadku inwestycji na Stogu Izerskim i będą odpowiedzialnie podchodzić do kwestii ochrony przyrody. Pracownia będzie monitorować kolejne inwestycje narciarskie realizowane w Sudetach i interweniować tam, gdzie nie będą zachowane wysokie standardy ochrony przyrody.

Więcej informacji:

Osoba kontaktowa: Krzysztof Okrański

tel. 502 171 323; e-mail: ekolog@poczta.fm

Czytaj również:

- [Świeradów-Zdrój: cietrzewie kontra gondola](#) (Gazeta Wrocławska, 17.08.2009)